

Képzési anyag a civil szervezetek működésének támogatására

NOSZA Egyesület

2014

Tartalom

Bevezetés.....	3
I. Részvételi jogok.....	4
Közérdekű adatok megismerése	4
Bírósági jogérvényesítés.....	4
Közérdekű adatok nyilvánossága, közzététele.....	5
Elektronikus közzététel	5
Jogalkotásban való részvétel.....	5
Társadalmi egyeztetés formái	6
Általános egyeztetés.....	6
Közvetlen egyeztetés.....	7
Hatósági eljárásban való részvétel	7
II. Szervezeti kérdések az új jogszabályi környezetben	10
Átmeneti rendelkezések.....	11
Közhasznúság	11
Megfelelő erőforrás.....	12
Társadalmi támogatottság	12
Közhasznú szervezet létesítő okiratának tartalma.....	13
III. Önkéntesek foglalkoztatása, a közérdekű önkéntes tevékenység.....	14
A közérdekű önkéntes tevékenység fogalma	14
Az ellenszolgáltatás fogalma	14
Az önkéntes jogviszony – az önkéntes szerződés.....	17
Az önkéntes kötelezettségei.....	19
Bejelentési kötelezettség	19

Bevezetés

A NOSZA Egyesület a civil szféra jogi környezetének vizsgálata és fejlesztése mellett igyekszik erősíteni a civilek érdekérvényesítési képességét. A 2013-2014 évek során folyamatban volt projektünk is ez utóbbi célt szolgálta; a képzésünk és az annak nyomán készült jelen képzési anyagunk a specifikus jogi, működtetési ismeretek átadásával kívánja felkészíteni a civil szervezeteket a tudatosabb társadalmi szerepvállalásra és a markánsan változó jogi környezet által támasztott újabb kihívásokra.

A gazdaságilag hátrányosabb helyzetű térségekben a részvételi képesség is alacsonyabb, mint a kevésbé elmaradott régiókban. A civil szervezeti kezdeményezések fontossága az érdemi részvétel erejében rejlik, azonban ennek lehetőségeivel, jogi kereteivel nincs tisztában az egyébként részvételre jogosultak jó része.

Elsődlegesnek tartottuk, hogy a hátrányos helyzetű térségekben működő civil szervezetek felkészültségét javítsuk, s hasznos ismereteket adjunk át az információhoz való hozzáférési és véleményezési jogaik gyakorlása, a részvételi demokrácia erősítése érdekében.

A jogtudatosság növelése mellett, a civil szervezetek képzése a megújult jogi környezet bemutatása is fontos volt, mivel a civil szervezeti működés alapjait érintő jogi környezet megváltozása hatalmas mértékben kihatással lehet tevékenységükre. A harmadik témakör pedig a hátrányos térségek civil szervezeteinek önkéntességgel kapcsolatos tudásbázisának fejlesztése volt.

A civil jogérvényesítés lehetőségeinek megismertetése, azaz a civilek részvételre képesítése jelentette a projekt egyediségét, mivel ebben a körben a társadalmi szervezetek szűk lehetőségekkel bírnak ismereteik fejlesztésére, és ezáltal működésük hatékonyságának növelésére.

A jelen képzési anyag tematikája a projekt során kidolgozott kérdőívekben az azt kitöltők, és a képzésen résztvevők által felvetett kérdések alapján épül fel. A legtöbb kérdés az alábbi témák kapcsán merült fel

- Információhoz való hozzáférés
- Jogalkotásban való részvétel
- Hatósági eljárásokban való részvétel (ügyféli jogok)
- Szervezeti, szabályozási újdonságok
- Bírósági nyilvántartás, változásbejegyzés, civil szervezet megszüntetése
- Közhasznúsági feltételek szigorodása
- Létesítő okiratok tartalmi kellékei
- Önkéntesek foglalkoztatásának jogi keretei

I. Részvételi jogok

Közérdekű adatok megismerése

A jogi szabályozás alapja e körben a **2011. évi CXII. törvény az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról**, mely meghatározza a közérdekű adatok fogalmát. Eszerint közérdekű adatnak minősül az állami vagy helyi önkormányzati feladatot, egyéb közfeladatot ellátó szerv vagy személy kezelésében lévő és tevékenységére vonatkozó vagy közfeladatának ellátásával összefüggésben keletkezett, a személyes adat fogalma alá nem eső adat.

Ide tartozik különösen a hatáskörre, illetékességre, szervezeti felépítésre, szakmai tevékenységre, annak eredményességére is kiterjedő értékelésére, a birtokolt adatfajtákra és a működést szabályozó jogszabályokra, valamint a gazdálkodásra, a megkötött szerződésekre vonatkozó adat.

A közérdekű adatokat bárki megismerheti, s ezen adatok megismerése iránt szóban, írásban vagy elektronikus úton bárki igényt nyújthat be. A kérelemnek az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv az igény tudomására jutását követő legrövidebb idő alatt, legfeljebb azonban 15 napon belül eleget kell, hogy tegyen. Előfordulhat, hogy az adatigénylés jelentős terjedelmű, illetve nagyszámú adatra vonatkozik, s ilyen esetben az 15 napos határidő egy alkalommal 15 nappal meghosszabbítható. Erről azonban az igénylőt az igény kézhezvételét követő 8 napon belül tájékoztatni kell.

Az adatokat tartalmazó dokumentumról vagy dokumentumrészről, annak tárolási módjától függetlenül az igénylő másolatot kaphat. Az adatot kezelő közfeladatot ellátó szerv a másolat készítéséért - az azzal kapcsolatban felmerült költség mértékéig terjedően - költségtérítést állapíthat meg, amelynek összegéről az igénylőt az igény teljesítését megelőzően ugyancsak tájékoztatni kell.

Az igény teljesítésének megtagadásáról, annak indokaival, valamint az igénylőt e törvény alapján megillető jogorvoslati lehetőségekről való tájékoztatással együtt, 8 napon belül írásban vagy - ha az igényben elektronikus levelezési címét közölte - elektronikus levélben értesíteni kell az igénylőt.

Bírósági jogérvényesítés

Az igénylő a közérdekű adat megismerésére vonatkozó igény elutasítása vagy a teljesítésre nyitva álló határidő eredménytelen eltelte esetén, valamint - ha a költségtérítést nem fizette meg - a másolat készítéséért megállapított költségtérítés összegének felülvizsgálata érdekében bírósághoz fordulhat.

A megtagadás jogszerűségét és a megtagadás indokait, illetve a másolat készítéséért megállapított költségtérítés összegének megalapozottságát az adatkezelőnek kell bizonyítania.

A pert az igény elutasításának közlésétől, a határidő eredménytelen elteltétől, illetve a költségtérítés megfizetésére vonatkozó határidő lejártától számított harminc napon belül kell megindítani az igény elutasító közfeladatot ellátó szerv ellen. A bíróság soron kívül jár el.

Ha a bíróság a közérdekű adat igénylésére irányuló kérelemnek helyt ad, határozatában az adatkezelőt a kért közérdekű adat közlésére kötelezi. A bíróság a másolat készítéséért megállapított költségtérítés összegét megváltoztathatja, vagy a közfeladatot ellátó szervet a költségtérítés összegének megállapítása tekintetében új eljárásra kötelezheti.

Közérdekű adatok nyilvánossága, közzététele

A közfeladatot ellátó szerv a feladatkörébe tartozó ügyekben - így különösen az állami és önkormányzati költségvetésre és annak végrehajtására, az állami és önkormányzati vagyon kezelésére, a közpénzek felhasználására és az erre kötött szerződésekre, a piaci szereplők, a magánszervezetek és -személyek részére különleges vagy kizárólagos jogok biztosítására vonatkozóan - köteles elősegíteni és biztosítani a közvélemény pontos és gyors tájékoztatását.

Elektronikus közzététel

A kötelezően közzéteendő közérdekű adatokat internetes honlapon, digitális formában, bárki számára, személyazonosítás nélkül, korlátozástól mentesen, kinyomtatható és részleteiben is adatvesztés és -torzulás nélkül kimásolható módon, a betekintés, a letöltés, a nyomtatás, a kimásolás és a hálózati adatátvitel szempontjából is díjmentesen kell hozzáférhetővé tenni.

Jogalkotásban való részvétel

A jogszabályok előkészítésében való társadalmi részvételről szóló 2010. évi CXXXI. törvény a miniszterek által előkészített jogszabálytervezetek természetes személyek, valamint nem állami és nem önkormányzati szervek, szervezetek által történő véleményezésére, valamint a miniszterek által előkészített jogszabálytervezetek megalapozását szolgáló szabályozási koncepciókra terjed ki.

A törvény előírja, hogy társadalmi egyeztetés során biztosítani kell, hogy a véleményezési folyamatban a véleményeknek - különös tekintettel a hátrányos helyzetű, társadalmi-gazdasági szempontból marginalizált csoportok véleményére - a lehető legszélesebb köre jelenjen meg.

A Kormány jogalkotási tervét az Országgyűlés rendes ülészekeihez igazodóan, határozattal állapítja meg.

A jogszabály előkészítéséért felelős miniszter közzéteszi az erre kijelölt honlapon a Kormány jogalkotási tervezési időszakára vonatkozó jogalkotási tájékoztatóját, amely tartalmazza az általa előkészítendő jogszabálytervezetek címét, a szabályozás rövid tartalmi összefoglalását és a jogszabálytervezet közzétételének tervezett időpontját. A közzétett miniszteri jogalkotási tájékoztatók a közzétételtől számított egy évig nem távolíthatók el a honlapról.

Társadalmi egyeztetés formái

A törvény rendelkezései értelmében társadalmi egyeztetésre kell bocsátani a törvény, a kormányrendelet, a miniszteri rendelet tervezetét és indokolását. Kivételt is megfogalmaz a jogszabály, amennyiben előírja, hogy nem kell társadalmi egyeztetésre bocsátani a fizetési kötelezettségekről, az állami támogatásokról, a költségvetésről, a költségvetés végrehajtásáról, az európai uniós, illetve nemzetközi forrásokból nyújtott támogatásokról, a nemzetközi szerződés kihirdetéséről, valamint a szervezet és intézmény alapításáról szóló jogszabályok tervezeteit.

Kötelező jellegű tilalomként szerepel, hogy nem bocsátható társadalmi egyeztetésre a tervezet, koncepció, ha az egyeztetés Magyarország különösen fontos honvédelmi, nemzetbiztonsági, pénzügyi, külügyi, természetvédelmi, környezetvédelmi vagy örökségvédelmi érdekeinek védelmét veszélyeztetné.

Ha pedig a jogszabály sürgős elfogadásához kiemelkedő közérdek fűződik, a társadalmi egyeztetés lefolytatható, de nem kötelező.

A társadalmi egyeztetésre bocsátásért, annak lefolytatásáért és a beérkezett vélemények feldolgozásáért a jogszabály előkészítéséért felelős miniszter felel.

A társadalmi egyeztetés

- a honlapon megadott elérhetőségen keresztül biztosított véleményezés (általános egyeztetés), és
- a jogszabály előkészítéséért felelős miniszter által bevont személyek, intézmények és szervezetek által történő közvetlen véleményezés (közvetlen egyeztetés)

formájában történik, de a felelős miniszter e meghatározott egyeztetési formákon kívül más formákat is igénybe vehet az egyeztetés lefolytatásához.

Általános egyeztetés

Társadalmi egyeztetés keretében általános egyeztetés tartása minden esetben kötelező. Közzé kell tenni a honlapon a társadalmi egyeztetésre bocsátott tervezetet, koncepciót, s a tervezettel együtt közzé kell tenni a jogalkotásról szóló törvényben meghatározott előzetes hatásvizsgálat összefoglalóját.

A honlapon megadott elektronikus levélcímen keresztül bárki véleményt nyilváníthat a társadalmi egyeztetésre bocsátás céljából közzétett tervezetről, koncepcióról. A vélemények beérkezéséről visszaigazolást kell küldeni, míg a névtelenül beérkezett véleményeket azok figyelembevételére nélkül törölni kell.

A tervezetet a kormányzati szervekkel való egyeztetésre bocsátással egyidejűleg úgy kell közzétenni, hogy a tervezet céljához és hatálybalépéséhez igazodóan megfelelő idő álljon rendelkezésre a tervezet érdemi megítéléséhez és a vélemények kifejtéséhez, továbbá a jogszabály előkészítőjének arra, hogy a beérkezett véleményeket, javaslatokat érdemben mérlegelhesse.

A miniszter mérlegeli a beérkezett véleményeket és azokról, valamint az elutasított vélemények esetében az elutasítás indokairól tipizált összefoglalót készít, amelyet a honlapon a véleményezők listájával együtt közzétesz, de egyedi válaszadási kötelezettség nem terheli.

Az összefoglalót törvény esetén az Országgyűléshez történő benyújtást, kormányrendelet és miniszteri rendelet esetén a kihirdetést követően kell közzétenni.

A jogszabályok hatályosulásával kapcsolatos vélemények megtételének lehetőségéről - kivéve az utólagos hatásvizsgálattal egyidejűleg történő véleményezést - elektronikus úton értesíteni kell mindazokat, akik a jogszabálytervezet előzetes egyeztetése során véleményt nyilvánítottak.

Közvetlen egyeztetés

A miniszter stratégiai partnerségi megállapodásokat alakít ki, s ezek révén szoros együttműködést alakíthat ki azon szervezetekkel, amelyek készek a kölcsönös együttműködésre, és amelyek az adott jogterületek szabályozásának előkészítésében széles társadalmi érdeket jelenítenek meg vagy az adott jogterületen tudományos tevékenységet végeznek (stratégiai partner).

Stratégiai partnerség alakítható ki különösen a civil szervezetekkel, bevett egyházakkal, szakmai, tudományos szervezetekkel, országos nemzetiségi önkormányzatokkal, érdekképviseleti szervezetekkel, közttestületekkel, valamint a felsőoktatási intézmények képviselőivel.

A megállapodásban rögzíteni kell különösen az együttműködés célját, azokat a tárgyköröket, amelyekkel kapcsolatos jogszabályok előkészítésében együttműködnek, a kapcsolattartás módját, a véleményalkotáshoz szükséges információkhoz való hozzáférés szabályait, a megállapodás időtartamát. A megállapodást a honlapon mindenki számára hozzáférhetővé kell tenni.

A stratégiai partner kötelessége, hogy a közvetlen egyeztetés során az adott jogterülettel foglalkozó, stratégiai partnerséggel nem rendelkező szervezetek véleményét is megjelenítse.

A társadalmi egyeztetésekben való részvétel több szempontból is fontos lehet a civil szervezeteknek. Így ismertségük növekedése, az információáramlás javulása, az együttműködési lehetőségek és további források kiaknázása is előnyként jelenhet meg.

Hatósági eljárásban való részvétel

A közigazgatási hatósági eljárásokban való részvétel alapja az ügyféli jogosultság. A Ket. alapján ügyfélnek minősül fő szabály szerint:

- **természetes vagy jogi személy**, továbbá jogi személyiséggel nem rendelkező szervezet;
- **jogát vagy jogos érdekét az ügy érinti**, hatósági ellenőrzés alá vonták, illetve akire nézve a hatósági nyilvántartás adatot tartalmaz.

Meghatározott ügyekben ügyféli jogosultsággal bírhatnak az alábbiak:

- jogszabály ügyféli jogosultságokat, illetve ügyféli jogállást biztosíthat azoknak a civil szervezeteknek, amelyeknek a nyilvántartásba vett tevékenysége

valamely alapvető jog védelmére vagy valamilyen közérdek érvényre juttatására irányul.

- azokat a civil szervezeteket, amelyeknek a nyilvántartásba vett tevékenysége valamely alapvető jog védelmére vagy valamilyen közérdek érvényre juttatására irányul, az eljárás során megilleti a nyilatkozattételi jog. A nyilatkozat az eljáró hatóságot nem köti.
- Jogszabály által meghatározott ügyek például:
 - a **fogyasztóvédelemről szóló 1997. évi CLV. törvény** 46. § (2) bekezdés, mely szerint a fogyasztóvédelmi hatóság eljárásában az általuk védett fogyasztói érdekek védelme körében az ügyfél jogai illetik meg a fogyasztói érdekek képviselőit;
 - - a **környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény** 98. § (1) bekezdése kimondja, hogy a környezetvédelmi érdekek képviselőit létrehozott egyesületeket és más, politikai pártok, érdekképviselőket nem minősülő - hatásterületen működő – egyesületeket a környezetvédelmi közigazgatási hatósági eljárásokban a működési területükön az ügyfél jogállása illeti meg.
 - - a **természet védelméről szóló 1996. évi LIII. törvény** 65. § (1) bekezdése ügyféli jogállást nem említ, azonban kimondja, hogy a természeti területek és értékek jogellenes károsítása, veszélyeztetése esetén a természet védelme érdekében a természetvédelmi célú egyesületek jogosultak fellépni, és az állami szervektől, önkormányzatoktól a megfelelő és hatáskörükbe tartozó intézkedés megtételét kérni, vagy a védett természeti érték, terület károsítója, veszélyeztetője ellen pert indítani.
 - - a **kereskedelemlről szóló 2005. évi CLXIV. törvény** 8. § (1) bekezdés szerint a kereskedelmi vállalkozások és a beszállítók, valamint kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységet folytatók képviselőit ellátó egyesületet az ügyfél jogállása illeti meg az e törvény megsértése miatt indított azon közigazgatási hatósági eljárásban, ideértve a versenyfelügyeleti eljárást is, amely a kereskedők, a beszállítók vagy a kereskedelmi jellegű turisztikai szolgáltatási tevékenységet végzők széles körét érinti, vagy a vállalkozások működésére jelentős hátrányt okoz.
 - - az előzőhöz hasonló rendelkezést tartalmaz a **gazdasági reklámtevékenység alapvető feltételeiről és egyes korlátairól szóló 2008. évi XLVIII. törvény** 26. § (2) bekezdése, mely szerint a dohánytermék reklámjára, valamint a dohánytermékekkel összefüggő szponzorálásra vonatkozó rendelkezések megsértése miatti eljárásban a nemdohányzók védelmét ellátó társadalmi szervezetet az ügyfél jogai illetik meg.
 - - a **biztonságos és gazdaságos gyógyszer- és gyógyászati segédeszköz-ellátás, valamint a gyógyszerforgalmazás általános szabályairól szóló 2006. évi XCVIII. törvény** 18/A. § (3) bekezdése szerint a gyógyszerrel és gyógyászati segédeszközzel kapcsolatos, fogyasztókkal szembeni kereskedelmi gyakorlat e törvényben, illetve a rendeletben meghatározott szabályai megsértése miatti eljárásban ügyfélnek minősülnek azok a társadalmi szervezetek is, amelyeknek a nyilvántartásba vett tevékenysége a betegek jogainak védelmére irányul.

Az ügyféli jogok tartalma

- Tisztességes ügyintézés, törvény előtti egyenlőség, meghatározott határidőben történő döntéshozatal, anyanyelv használata, nem jogszerű eljárással okozott kár megtérítése;
- Tájékoztatáshoz való jog; értesítés, bizonyítási eszközök megismertetése
- Iratbetekintés: Az ügyfél az eljárás bármely szakaszában betekinthez az eljárás során keletkezett iratba. Ez a jog akkor is megilleti az ügyfelet, ha korábban nem vett részt az eljárásban;
- Nyilatkozat: az eljárás során nyilatkozattétel, vagy annak megtagadása.
- Jogorvoslat: jogszabályban meghatározott döntésekkel szemben, az ott rögzített határidőn belül (fellebbezés, újrafelvételi kérelem, bírósági felülvizsgálat);
- Jóhiszemű eljárás kötelezettsége
- Törvényben vagy kormányrendeletben előírt adatszolgáltatás teljesítése (megtagadás csak szűk körben jogszerű)

II. Szervezeti kérdések az új jogszabályi környezetben

2012. január 1. napján az egyesülési jogról szóló 1989. évi II. törvényt felváltotta az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról szóló 2011. évi CLXXV. törvény (Civil törvény), ami egyúttal számos újdonságot és változást hozott a civil szervezetek számára. Emellett 2014. március 15-ével lépett hatályba az új, Polgári Törvénykönyvről szóló törvény is. A legfontosabb jogszabályok e körben:

- **2011. évi CLXXV. törvény az egyesülési jogról, a közhasznú jogállásról, valamint a civil szervezetek működéséről és támogatásáról**
- **2011. évi CLXXXI. törvény a civil szervezetek bírósági nyilvántartásáról és az ezzel összefüggő eljárási szabályokról**
- **1959. évi IV. és 2013. évi V. törvény a Polgári Törvénykönyvről**

Lényeges változások:

A társadalmi szervezet fogalmát felváltotta a civil szervezet fogalma, amely magában foglalja a civil társaságot, a Magyarországon nyilvántartásba vett egyesületet – a párt, a szakszervezet és a kölcsönös biztosító egyesület kivételével –, és az alapítványt – a közalapítvány és a pártalapítvány kivételével.

A civil társaságot természetes személyek nem gazdasági érdekű közös céljaik előmozdítására és közösségi célú tevékenységük összehangolására vagyoni hozzájárulás nélkül hozhatnak létre. A civil társaság az egyesülethez képest lazább szervezet, amelynek működéséhez nem szükséges bírósági nyilvántartásba vétel sem.

A jövőben sem alapítható egyesület elsődlegesen gazdasági- vállalkozási tevékenység folytatása céljából, azonban a törvény egyértelműen meghatározza, hogy elsődlegesen gazdasági-vállalkozási tevékenységet folytat a törvény értelmében az a szervezet, amelynek éves összes bevétele 60%-át eléri, vagy meghaladja a gazdasági- vállalkozási tevékenységből származó éves összes bevétele.

Az egyesületek kapcsán fontos változás, hogy a jövőben a legfőbb szervet (közgyűlést) - minden egyesület esetében - legalább évente egyszer össze kell hívni ugyanakkor, hogy a közgyűlés elektronikus úton is megtartható (pl. videokonferencia, skype), de az elektronikus közgyűlés megtartásának szabályait előzetesen részletesen rögzíteni kell az alapszabályban. Ugyancsak új rendelkezés, hogy a jövőben korlátozottan cselekvőképes személy is választható egyesületi tisztségviselővé.

Eljárásjogi szempontból hangsúlyos szabály, hogy a civil szervezet adataiban bekövetkezett változás esetén a változásbejegyzési kérelmet, a változást követő 60 napon belül be kell nyújtani a törvényszéken. A változásbejegyzési kérelemnek tartalmaznia kell többek között a változásbejegyzéssel érintett adatokat annak megjelölésével, hogy melyek az új, a módosított, illetőleg a törlendő adatok.

A törvény átfogóan szabályozza a civil szervezetek működésére és gazdálkodására vonatkozó szabályokat, valamint rögzíti a civil szervezetekre vonatkozó könyvvezetési és beszámolási szabályokat is. A civil szervezeteknek ezentúl elkülönítetten kell nyilvántartaniuk az alapcél szerinti (ezen belül közhasznú) tevékenységéből és a gazdasági- vállalkozási tevékenységből származó bevételeit, kiadásait.

A jövőben valamennyi civil szervezet (közhasznúságától függetlenül) köteles a 224/2000. (XII. 19.) Korm. rendelet szerinti beszámolót és a 350/2011. (XII.30.) Korm. rendelet szerinti közhasznúsági mellékletet készíteni. Az elfogadott beszámolót és közhasznúsági mellékletet minden év május 31. napjáig letétbe kell helyezni az Országos Bírósági Hivatalnál. A letétbe helyezés az Országos Bírósági Hivatal (1363 Budapest Pf.: 24.) címére történő megküldéssel valósul meg.

A jelentős költségvetési támogatásban részesülő szervezet vezető tisztségviselője köteles vagyonynyilatkozatot tenni a beszámoló letétbe helyezését követő 90 napon belül. A vagyonynyilatkozat tételével kapcsolatos előírások külön jogszabályban kerülnek rögzítésre.

Átmeneti rendelkezések

A Ptk hatályba lépését követően az új szabályoknak való megfelelés egyes kérdéseire a 2013. évi CLXXVII. törvény rendelkezései adnak választ:

- bejegyzett, illetve bejegyzés alatt álló egyesület és alapítvány esetében a megfelelés határideje: **a Ptk. hatálybalépését követő első létesítő okirat módosítással egyidejűleg**
 - egyesület esetében nem kell módosítani az alapszabályt abból az okból, hogy az tartalmazza az egyesület alapító tagjainak nevét, és azok lakóhelyét vagy székhelyét;
 - egyesület és az alapítvány a létesítő okiratát nem köteles módosítani, ha az csak abból az okból volna szükséges, hogy abban olyan hivatkozások, utalások és elnevezések szerepelnek, amelyek a Ptk. és a létesítő okirat tartalmát érintő más törvény rendelkezéseinek már nem felelnek meg. Ha azonban a létesítő okirat egyéb okból módosul, a szervezet az ilyen változásokat is köteles azon átvezetni.
- legkésőbb 2016. március 15. napját követően csak a Ptk. rendelkezéseinek megfelelő létesítő okirat alapján és a Ptk. rendelkezéseinek megfelelően működhetnek a civil szervezetek.

Közhasznúság

Az egyik legfontosabb változás a közhasznúsági minősítés egyfokozatúvá tétele, azáltal, hogy kiemelkedően közhasznú jogállás nem állapítható meg. A törvény meghatározza a közhasznú tevékenység és a közfeladat fogalmát, valamint a közhasznú jogállás megszerzéséhez szükséges feltételeket. Közhasznú szervezetté minősíthető a Magyarországon nyilvántartásba vett létesítő okiratában megjelölt, közfeladat teljesítésére irányuló közhasznú tevékenységet végző szervezet, amely a társadalom és az egyén közös szükségleteinek kielégítéséhez megfelelő erőforrásokkal rendelkezik, továbbá amelynek megfelelő társadalmi támogatottsága kimutatható, és amely civil szervezet.

A civil szervezetnek két egymást követő lezárt üzleti évben meg kell felelnie a közhasznúsági feltételeknek, ebből kifolyólag az újonnan alapított szervezet az alapítást követő két éven belül

nem szerezhetsz közhasznú jogállást. Amennyiben a közhasznú szervezet a közhasznú minősítés feltételeinek nem felel meg, 60 napon belül köteles kérni a közhasznú jogállásának törlését.

2014. május 31. napjáig a jelenlegi közhasznú szervezetek, amennyiben a számviteli beszámolójukat letétbe helyezik továbbra is közhasznú szervezetnek minősülnek, azonban 2014. május 31. napjáig kezdeményezniük kell a Civil törvény szerinti közhasznúsági nyilvántartásba vételt. Ennek elmulasztása esetén a törvényszék törli a közhasznú jogállást.

További lényeges változás, hogy a jövőben a megszűnt civil szervezeteket a törvényszék kizárólag végelszámolási, kényszer-végelszámolási vagy - fizetéseképtelenség esetén - felszámolási eljárás lefolytatását követően törli a nyilvántartásából.

A közhasznúság feltételei:

- Magyarországon nyilvántartásba vett közhasznú tevékenységet végző szervezet
- Hozzájárul a társadalom és az egyén közös szükségeinek kielégítéséhez
- Megfelelő erőforrásokkal rendelkezik
- Megfelelő társadalmi támogatottsága kimutatható
- Közhasznú tevékenység – közfeladat ellátása közvetlenül vagy közvetve
- Létesítő okirat tartalma megfelel a jogszabályi követelményeknek

Megfelelő erőforrás

A három törvényi feltételből legalább egy teljesül a megelőző két évre: az átlagos éves bevétele meghaladja az egymillió forintot, vagy a két év egybeszámított adózott eredménye (tárgyévi eredménye) nem negatív, vagy a személyi jellegű ráfordításai (kiadásai) - a vezető tisztségviselők juttatásainak figyelembevételével - eléri az összes ráfordítás (kiadás) egynegyedét.

Társadalmi támogatottság

A három törvényi feltételből legalább egy teljesül a megelőző két évre:

- az 1% szja felajánlásokból kiutalt összeg eléri a bevétel kettő százalékát;
- a közhasznú tevékenység érdekében felmerült költségek, ráfordítások elérik az összes ráfordítás felét a két év átlagában;
- közhasznú tevékenységének ellátását tartósan (két év átlagában) legalább tíz közérdekű önkéntes tevékenységet végző személy segíti.

Közhasznú szervezet létesítő okiratának tartalma

A több tagból álló legfőbb szerv esetén a közhasznú szervezet létesítő okiratának tartalmaznia kell

- az ülésezés gyakoriságára - amely évi egy alkalomnál kevesebb nem lehet -, az ülések összehívásának rendjére, a napirend közlésének módjára, az ülések nyilvánosságára, határozatképességére és a határozathozatal módjára,
- a közhasznú szervezet vezető tisztségviselőinek összeférhetlenségére,
- ha a közhasznú szervezet működését és gazdálkodását ellenőrző felügyelő szerv létrehozása vagy kijelölése kötelező, ennek létrehozására, hatáskörére és működésére, valamint
- a közhasznú szervezet éves beszámolója jóváhagyásának módjára vonatkozó szabályokat.

További, kötelező tartalmi elemek:

- közhasznú tevékenység,
- e közhasznú tevékenységet mely közfeladathoz kapcsolódóan végzi,
- e közfeladat teljesítését mely jogszabályhely írja elő,
- - ha tagsággal rendelkezik - nem zárja ki, hogy tagjain kívül más is részesülhessen a közhasznú szolgáltatásaiból;
- gazdasági-vállalkozási tevékenységet csak közhasznú vagy a létesítő okiratban meghatározott alapcél szerinti tevékenység megvalósítását nem veszélyeztetve végez;
- gazdálkodása során elért eredményét nem osztja fel, azt a létesítő okiratában meghatározott közhasznú tevékenységére fordítja;
- közvetlen politikai tevékenységet nem folytat, szervezete pártoktól független és azoknak anyagi támogatást nem nyújt.

A létesítő okiratnak vagy belső szabályzatnak rendelkeznie kell

- olyan nyilvántartás vezetéséről, amelyből a döntésre jogosult szerv döntésének tartalma, időpontja és hatálya, illetve a döntést támogatók és ellenzők számaránya (ha lehetséges, személye) megállapítható,
- a döntéseknek az érintettekkel való közlési, illetve nyilvánosságra hozatali módjáról,
- a közhasznú szervezet működésével kapcsolatosan keletkezett iratokba való betekintés rendjéről, valamint
- a közhasznú szervezet működésének, szolgáltatása igénybevétele módjának, beszámolóinak közlésének nyilvánosságáról.

III. Önkéntesek foglalkoztatása, a közérdekű önkéntes tevékenység

Legfontosabb jogszabály a 2005. évi LXXXVIII. törvény a közérdekű önkéntes tevékenységről, mely a társadalom tagjainak szolidaritásán alapuló, az állampolgárok öntevékenységet kifejező, a személyeknek és közösségeiknek más, vagy mások javára ellenszolgáltatás nélkül végzett önkéntes tevékenységet szabályozza.

A törvény célja, hogy ezen jelentős társadalmi erőforrások a közcélok elérése érdekében is mind hatékonyabban mozgósíthatóvá váljanak, s ennek érdekében meghatározza a közérdekű önkéntes tevékenység alapvető szabályait, kedvezményeket, garanciákat.

A törvény hatálya a **fogadó szervezetnél Magyarországon** végzett, a **magyar állampolgár által** a fogadó szervezetnél **Magyarország területén kívül** (külföldön) végzett közérdekű önkéntes tevékenységre terjed ki.

A törvény hatálya **nem terjed ki** az önkéntes véradásra, az önkéntes, illetve létesítményi tűzoltóként végzett tevékenységre, a polgári természetűként végzett tevékenységre, a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti közösségi szolgálatra.

A törvény nem érinti a fogadó szervezetek körén kívül eső személynél, szervezetnél, illetve tevékenységi körben más vagy mások javára, ellenszolgáltatás nélkül végzett önkéntes tevékenységet.

A közérdekű önkéntes tevékenység fogalma

Közérdekű önkéntes tevékenység **a fogadó szervezetnél a törvényben (3.§) meghatározott tevékenységi körben ellenszolgáltatás nélkül** végzett tevékenység, kivéve, ha

- a személy a tevékenységet maga vagy a Polgári Törvénykönyv szerinti közeli hozzátartozója javára végzi,
- a tevékenység jogszabályi kötelezésen, jogerős bírósági határozaton, illetve hatósági kötelezésen alapul, vagy
- a felek úgy állapodnak meg, hogy azt más jogviszony keretében végzik, így különösen polgári jogi jogviszonyban egyesület, alapítvány vagy közalapítvány kezelő szervének, vagy vallási közösség tagjaként.

A törvény a fogadó szervezetek között sorolja fel a a magyarországi székhelyű civil szervezeteket is, amely közérdekű önkénteseket a közhasznú és a működésével összefüggő tevékenysége körében alkalmazhat.

Az ellenszolgáltatás fogalma

Ellenszolgáltatásnak minősül minden olyan vagyoni előny, amelyhez az önkéntes vagy közeli hozzátartozója a közérdekű önkéntes tevékenységhez kapcsolódóan jut.

Nem minősül ellenszolgáltatásnak a fogadó szervezet által

- az önkéntesnek adott, a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges **munkaruházat, védőfelszerelés és anyag,**
- a közérdekű önkéntes tevékenység ellátása érdekében **szükséges utazásnak, szállásnak, étkezésnek az önkéntes részére történő biztosítása,** illetve ezek **bizonylattal igazolt költségének** az önkéntes részére történő megtérítése, valamint- a személyi jövedelemadóról szóló törvény kiküldetési rendelvényre vonatkozó szabályai megfelelő alkalmazásával - az önkéntes részére **kiküldetési rendelvény alapján a saját személygépkocsi** fogadó szervezet érdekében történő használatára tekintettel kifizetett azon összeg, amely nem haladja meg a saját személygépkocsi munkáltató érdekében történő használatára tekintettel bizonylat nélkül elszámolható költségtérítésként kifizethető összegének nagyságát,
- az önkéntesnek a közérdekű önkéntes tevékenység biztonságos ellátása érdekében biztosított **védőoltás, szűrővizsgálat és más betegségmegelőző szolgáltatás,**
- az önkéntes részére biztosított - a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges - **iskolarendszeren kívüli képzés költségei,**
- az önkéntes tulajdonában álló, a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges **állat élelmezésének, ellátásának, képzésének biztosítása,** illetve ezek **bizonylattal igazolt költségének** az önkéntes részére történő megtérítése,
- az önkéntes tulajdonában vagy használatában álló eszköz - közérdekű önkéntes tevékenység ellátása érdekében történő - **működtetéséhez szükséges feltételeknek az - önkéntes részére történő biztosítása,** illetve ezek **bizonylattal igazolt költségének megtérítése,**
- az önkéntesnek a közérdekű önkéntes tevékenység során bekövetkező halála, testi sérülése, egészségkárosodása esetére kötött **élet-, egészség- és balesetbiztosítás, illetve annak díja,** valamint az önkéntes által okozott kár megtérítésére kötött **felelősségbiztosítás, illetve annak díja,**
- az önkéntesnek **külföldön végzett közérdekű önkéntes tevékenység esetén,** illetve a **Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező nem magyar állampolgár által végzett közérdekű tevékenység esetén** adott **napidíj,** ha annak egy hónapra számított összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér mindenkori havi összegének húsz százalékát,
- az önkéntesnek a közérdekű önkéntes tevékenységéért nyújtott **jutalom,** feltéve, hogy annak éves összege nem haladja meg a kötelező legkisebb munkabér mindenkori havi összegének húsz százalékát.
- **Több fogadó szervezettel önkéntes jogviszonyban álló személy** ugyanarra az időszakra csak egy fogadó szervezettől kaphat napidíjat, és erről köteles értesíteni a többi fogadó szervezetet.
- A külföldön végzett közérdekű önkéntes tevékenység, illetve a Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező nem magyar állampolgár által végzett közérdekű önkéntes tevékenység esetén **nem magyarországi székhelyű szervezet a juttatások biztosítását a fogadó szervezettel megkötött szerződésben átvállalhatja.** Ebben az esetben a fogadó szervezet és a nem magyarországi székhelyű szervezet a juttatások biztosításáért egyetemlegesen felel.

Ki lehet önkéntes?

Önkéntes az lehet, aki tizedik életévét betöltötte. Az önkéntes **elláthat minden olyan tevékenységet,**

- amelyre vonatkozóan megfelel a jogszabályokban meghatározott képesítési, egészségügyi, nyilvántartásbavételi és egyéb feltételeknek, valamint
- amelynek ellátását jogszabály nem köti meghatározott jogviszonyhoz, illetve amelynek önkéntessel történő ellátását jogszabály nem zárja ki.

Aki a fogadó szervezettel fennálló **más jogviszony keretében ellenszolgáltatás fejében** munkát végez, a munkakörébe tartozó feladatokat a fogadó szervezetnél önkéntes jogviszonyban nem végezheti.

Aki a fogadó szervezetnél **jogszabályi kötelezésen, jogerős bírósági határozaton, illetve hatósági kötelezésen** alapuló tevékenységet végez, az e körbe tartozó feladatokat a fogadó szervezetnél önkéntes jogviszonyban nem végezheti.

A **tanuló nem létesíthet önkéntes jogviszonyt** azzal a nevelési-oktatási intézménnyel, amellyel tanulói jogviszonyban, kollégiumi tagsági viszonyban áll. Ez a korlátozás nem vonatkozik a köznevelési intézmény által szervezett és a tanulói jogviszonnyal, kollégiumi tagsági viszonnyal összefüggő kötelezettséget nem érintő táboroztatási tevékenységre és egyéb közösségi programokra.

A **harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról** szóló törvény hatálya alá tartozó személy (harmadik országbeli állampolgár) - ide nem értve a menekültként vagy menedékesként elismert, bevándorolt, illetve letelepedett személyt - közérdekű önkéntes tevékenységet akkor végezhet, ha

- a fogadó szervezet az önkéntes által okozott kár megtérítésére **felelősségbiztosítási szerződést** kötött,
- az önkéntes **szállása, ellátása és visszautazása biztosított**, valamint
- az önkéntes **egészségügyi szolgáltatásra jogosult**, vagy rendelkezik az egészségügyi szolgáltatások költségét fedező biztosítással.

A **tizennyolcadik életévét be nem töltött személy**, illetve a **korlátozottan cselekvőképes nagykorú személy** olyan közérdekű önkéntes tevékenységet folytathat, amely megfelel életkorának, testi, értelmi és erkölcsi fejlettségének, illetve képességeinek, valamint amely nem veszélyezteti egészségét, fejlődését és tankötelezettségének teljesítését.

A **tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes** és a **korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes** közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön nem végezhet.

A **tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes** közérdekű önkéntes tevékenységet 20 óra és 6 óra között nem végezhet.

A **tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes által** a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg

- tanítási szünet ideje alatt a napi három órát és a heti tizenkét órát,
- tanítási időben a heti hat órát és

- tanítási napon a napi két órát,
- tanítási napon kívül a napi három órát.

A tizenhatodik életévét betöltött, de tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes által a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítható idő nem haladhatja meg a napi négy és fél órát és a heti tizennyolc órát.

A tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes részére a közérdekű önkéntes tevékenység befejezése és másnapi megkezdése között legalább tizennégy óra pihenőidőt kell biztosítani.

Az önkéntes jogviszony – az önkéntes szerződés

A közérdekű önkéntes tevékenység önkéntes jogviszony keretében végezhető, amely a fogadó szervezet és az önkéntes között megkötött önkéntes szerződéssel jön létre.

Az önkéntes szerződésben meg kell határozni

- a közérdekű önkéntes tevékenység tartalmát,
- a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásának helyét,
- a közérdekű önkéntes tevékenységre fordítandó időt és a pihenőidőt, valamint
- azokat a juttatásokat, amelyeket az önkéntesnek biztosítanak, és rendelkezni kell azokról az önkéntes szerződés megszűnésének esetére.

A fogadó intézménynél, illetve annak fenntartójánál végzett közérdekű önkéntes tevékenység esetén jogszabály meghatározhatja az önkéntes szerződés további kötelező tartalmi elemeit is.

Korlátozottan cselekvőképes személy önkéntes szerződést csak a törvényes képviselő beleegyezésével köthet, míg kiskorúsága miatt cselekvőképtelen önkéntes esetén az önkéntes jogviszonnyal kapcsolatos jognyilatkozatokat a törvényes képviselő teszi meg, de az önkéntes szerződés megkötéséhez és módosításához az önkéntes beleegyezése szükséges.

Az önkéntes szerződést írásba kell foglalni, ha

- az önkéntes szerződést határozatlan időre vagy legalább tíz napra - tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes esetén legalább két napra - kötik,
- az önkéntes juttatásban részesül (a védőfelszerelés és a jutalom kivételével),
- az önkéntest engedélyköteles építési munkában való részvételre foglalkoztatják,
- a közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön végzik,
- az önkéntes harmadik országbeli állampolgár, ide nem értve a menekültként vagy menedékesként elismert, bevándorolt, illetve letelepedett személyt,
- bármelyik fél azonnali hatályú felmondáshoz való jogát korlátozzák,
- az önkéntes kéri, vagy

- ezt jogszabály elrendeli.

A törvénynek az önkéntes jogviszonyra vonatkozó szabályaitól - ha a törvény vagy nemzetközi szerződés kivételt nem tesz - **az önkéntes szerződésben érvényesen eltérni nem lehet.**

Az önkéntes szerződés megszűnik

- az önkéntes halálával vagy cselekvőképtelenné válásával,
- a fogadó szervezet jogutód nélküli megszűnésével, természetes személy esetén halálával,
- a vállalt közérdekű önkéntes tevékenység teljesítésével,
- a szerződésben meghatározott idő lejártával, feltétel bekövetkeztével,
- közös megegyezéssel történő megszüntetéssel,
- felmondással,
- az önkéntesek foglalkoztatásának megtiltásáról rendelkező határozat jogerőre emelkedésével.

Az önkéntes szerződést - ha jogszabály vagy az önkéntes szerződés másként nem rendelkezik - **bármelyik fél azonnali hatállyal felmondhatja.**

A korlátozottan cselekvőképes önkéntes az önkéntes szerződést a törvényes képviselője hozzájárulása nélkül is felmondhatja.

A tizenhatodik életévét be nem töltött önkéntes és a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes, illetve törvényes képviselője azonnali hatályú felmondáshoz való joga az **önkéntes szerződésben nem korlátozható.**

A fogadó szervezet köteles biztosítani

- az egészséget nem veszélyeztető és **biztonságos munkavégzés feltételeit,**
- a szükséges **pihenőidőt,**
- a közérdekű önkéntes tevékenység ellátásához szükséges **tájékoztatást és irányítást,** az ismeretek megszerzését, valamint
- tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes, illetve a korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntes esetén a közérdekű önkéntes tevékenység **folyamatos, szakszerű felügyeletét.**

Ha az önkéntes szerződés másként nem rendelkezik, a fogadó szervezet gondoskodik

- a közérdekű önkéntes tevékenység ellátása érdekében szükséges utazásról, szállásról és étkezésről, ha a közérdekű önkéntes tevékenységet külföldön végzik, vagy az önkéntes Magyarországon lakóhellyel nem rendelkező nem magyar állampolgár,
- a harmadik országbeli állampolgár esetén az egészségügyi szolgáltatásra jogosító biztosítási szerződés megkötéséről és a biztosítási díj megfizetéséről.

Az önkéntes kötelezettségei

- **Az önkéntes köteles**
 - a közérdekű önkéntes tevékenységet a **vonatkozó jogszabályok, szakmai és etikai előírások, valamint a fogadó szervezet utasításai szerint személyesen végezni**, és
 - a közérdekű önkéntes tevékenység során tudomására jutott személyes adatot, üzleti és egyéb **titkot megőrizni**.
- Az önkéntes **köteles megtagadni az utasítás teljesítését**, ha annak végrehajtása más személy életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztetné.
- Az önkéntes **nem köteles a fogadó szervezet utasításait teljesíteni**, ha annak végrehajtása
 - az önkéntes életét, testi épségét vagy egészségét közvetlenül veszélyeztetné, vagy
 - jogszabályba vagy az önkéntes szerződésbe ütközik.

Bejelentési kötelezettség

- A fogadó szervezet a **társadalmi esélyegyenlőség előmozdításáért felelős miniszternek** köteles **előzetesen** bejelenteni az önkéntesek foglalkoztatását, és a bejelentett adatokban bekövetkező változásokat.
- A bejelentést a Civil Információs Portálon, valamint a kormányzati portálon közzétett adatlapon vagy elektronikus úrlapon kell teljesíteni.
- Ha az önkéntes **szükséghelyzetben** történő alkalmi foglalkoztatásának **előzetes bejelentésére nincs lehetőség**, a bejelentési kötelezettségnek a közérdekű önkéntes tevékenység megkezdésétől számított tizenöt napon belül kell eleget tenni.
- A fogadó **szervezet adataiban bekövetkező változást az azt követő tizenöt napon belül** kell bejelenteni.
- A bejelentést a miniszter által e célra rendszeresített, megváltozott adattartalmú adatlapon, a törvényben meghatározott iratok csatolásával kell teljesíteni (Emberi Erőforrások Minisztériuma, Esélyteremtési Főosztály, 1054 Budapest, Akadémia u. 3.).

A fogadó szervezetek nyilvántartása

A bejelentett adatokról a miniszter a fogadó szervezetek nyilvánossága és az önkéntesek védelme érdekében **nyilvántartást vezet**.

A fogadó szervezetek nyilvántartása **hatósági nyilvántartás, amely közhitelesen tanúsítja** a bejelentkezési kötelezettség teljesítését, a bejelentés tartalmát a **következő adatok tekintetében**:

- 1. A fogadó szervezet neve, székhelye, típusa és adószáma, cégjegyzékben nyilvántartott fogadó szervezet esetén cégjegyzékszám, költségvetési szerv fogadó szervezet esetén törzskönyvi nyilvántartási száma.
- 4. Az önkéntesek közreműködésével ellátni kívánt tevékenységi körök és tevékenységek, valamint a fogadó szervezet nyilatkozata arról, hogy ezek a tevékenységi körök és tevékenységek megfelelnek a 3. §-ban foglaltaknak.
- 5. A fogadó szervezet nyilatkozata arról, hogy a fogadó szervezet kíván-e
 - 5.1. építésiengedély-köteles munkában való részvételre önkéntest foglalkoztatni, és ha igen, annak helyéről,
 - 5.2. tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntest foglalkoztatni,
 - 5.3. korlátozottan cselekvőképes nagykorú önkéntest foglalkoztatni,
 - 5.4. külföldön végzendő közérdekű önkéntes tevékenységre önkéntest foglalkoztatni,
 - 5.5. olyan önkéntest foglalkoztatni, aki a harmadik országbeli állampolgárok beutazásáról és tartózkodásáról szóló törvény hatálya alá tartozik, ide nem értve a menekültként vagy menedékesként elismert, bevándorolt vagy letelepedett személyt.

A nyilvántartásba vételről a miniszter kizárólag az iratok alapján dönt. A miniszter megtagadja a bejelentő, illetve a bejelentésben meghatározott tevékenységi kör nyilvántartásba vételét, illetőleg törli a nyilvántartásból a fogadó szervezetet, illetve tevékenységi kört, ha

- a bejelentő nem a törvény szerinti fogadó szervezet,
- kétséget kizáró módon megállapítható, hogy a bejelentésben megjelölt tevékenységi körben önkéntes nem foglalkoztatható.

A nyilvántartásban szereplő adatokat a miniszter a Civil Információs Portálon közzéteszi.

A miniszter **a nyilvántartásban szereplő adatokat átadja** a munkaügyi hatóságnak és a munkavédelmi hatóságnak az önkéntesek jogszabályszerű foglalkoztatásának ellenőrzése céljából.

Ha a munkaügyi hatóság vagy a munkavédelmi hatóság, az adóhatóság, a fogadó szervezet szakmai vagy törvényességi ellenőrzését, illetve felügyeletét ellátó szerv észleli, hogy **a fogadó szervezet a bejelentési kötelezettségének nem tett eleget**, erről a fogadó szervezet nevének, székhelyének és adószámának megjelölésével értesíti a minisztert.

Ha a miniszter tudomására jut, hogy a fogadó szervezet a bejelentési kötelezettségének nem tett eleget, **felhívja a fogadó szervezetet a kötelezettség teljesítésére.**

Ha a bejelentési kötelezettségének a fogadó szervezet **a felhívás kézhezvételét követő harminc napon belül nem tesz eleget**, a miniszter határozatban - a jogsértés súlyának figyelembevételével - **legfeljebb egy évre megtiltja a fogadó szervezetnek önkéntes foglalkoztatását, és az általa vezetett nyilvántartásban feltünteti**

- a fogadó szervezet nevét, székhelyét és adószámát,

- a tilalom kezdetének és megszűnésének időpontját.

A fogadó szervezet - az önkéntes jogviszonnal kapcsolatos jogok és kötelezettségek gyakorlása, valamint a jogviszonnal kapcsolatos hatósági ellenőrzés érdekében - **az általa foglalkoztatott önkéntesekről nyilvántartást vezet, amely tartalmazza**

- az önkéntes természetes személyazonosító adatait, valamint, ha az önkéntes nem magyar állampolgár, az állampolgárságát,
- az önkéntes lakóhelyét, ennek hiányában tartózkodási, illetve szálláshelyét,
- korlátozottan cselekvőképes és kiskorúsága miatt cselekvőképtelen önkéntes esetén a törvényes képviselő természetes személyazonosító adatait és lakóhelyét, ennek hiányában tartózkodási helyét,
- tevékenység lényeges elemei (tartalma, helye, ideje, hipenőidő)
- a közérdekű önkéntes tevékenység megkezdésének időpontját,
- határozott időre kötött önkéntes szerződés esetén azt az időpontot, amikor a szerződés hatálya megszűnik,
- tizennyolcadik életévét be nem töltött önkéntes esetén a közérdekű önkéntes tevékenységre fordított idővel kapcsolatos adatokat, valamint
- az önkéntesnek nyújtott juttatásokat.

A fogadó szervezet a nyilvántartást **az önkéntes jogviszony megszűnését követően öt évig köteles megőrizni**. A fogadó szervezet megszűnése, illetve halála esetén a nyilvántartást a jogutódja, örököse, jogutód nélküli megszűnése esetén az iratok megőrzésére jogszabály vagy határozat alapján kötelezett őrzi.

A fogadó szervezet **az önkéntesre vonatkozó tény, adatot, véleményt harmadik személlyel csak törvényben meghatározott esetben vagy az önkéntes hozzájárulásával közölhet**. Az önkéntesre vonatkozó adatok **statisztikai célra felhasználhatók** és statisztikai célú felhasználásra - személyazonosításra alkalmatlan módon - átadhatóak.